

Trešdiena, 2019. gada 13. marta

P8_TA(2019)0199

Aktīvās vielas, tostarp tiakloprīds

Eiropas Parlamenta 2019. gada 13. marta rezolūcija par projektu Komisijas īstenošanas regulai, ar ko īstenošanas regulu (ES) Nr. 540/2011 groza attiecībā uz apstiprinājuma periodu pagarināšanu darbīgajām vielām abamektīnam, *Bacillus subtilis* (Cohn 1872) celmam QST 713, *Bacillus thuringiensis* subsp. Aizawai, *Bacillus thuringiensis* subsp. israeliensis, *Bacillus thuringiensis* subsp. kurstaki, *Beauveria bassiana*, benfluralīnam, klodinafopam, klopīralīdam, *Cydia pomonella* Granulovirus (CpGV), ciprodinilam, dihlorpropam-P, epoksikonazolam, fenpiroksimātam, fluazinānam, flutolanilam, fozetīlam, *Lecanicillium muscarium*, mepanipirīnam, mepikvatam, *Metarhizium anisopliae* var. *Anisopliae*, metkonazolam, metrafenonam, *Phlebiopsis gigantea*, pirimikarbam, *Pseudomonas chlororaphis* celmam: MA 342, pirimetanilam, *Pythium oligandrum*, rimsulfuronam, spinosadam, *Streptomyces* K61, tiakloprīdam, tolklofosmetilam, *Trichoderma asperellum*, *Trichoderma atroviride*, *Trichoderma gamsii*, *Trichoderma harzianum*, triklopiram, trineksapakam, tritikonazolam, *Verticillium albo-atrum* un cīramam (D060042/02 – 2019/2541(RSP))

(2021/C 23/09)

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Direktīvu 2009/128/EK, ar kuru nosaka Kopienas sistēmu pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai ⁽¹⁾,
- ņemot vērā projektu Komisijas īstenošanas regulai, ar ko īstenošanas regulu (ES) Nr. 540/2011 groza attiecībā uz apstiprinājuma periodu pagarināšanu darbīgajām vielām abamektīnam, *Bacillus subtilis* (Cohn 1872) celmam QST 713, *Bacillus thuringiensis* subsp. Aizawai, *Bacillus thuringiensis* subsp. israeliensis, *Bacillus thuringiensis* subsp. kurstaki, *Beauveria bassiana*, benfluralīnam, klodinafopam, klopīralīdam, *Cydia pomonella* Granulovirus (CpGV), ciprodinilam, dihlorpropam-P, epoksikonazolam, fenpiroksimātam, fluazinānam, flutolanilam, fozetīlam, *Lecanicillium muscarium*, mepanipirīnam, mepikvatam, *Metarhizium anisopliae* var. *Anisopliae*, metkonazolam, metrafenonam, *Phlebiopsis gigantea*, pirimikarbam, *Pseudomonas chlororaphis* celmam: MA 342, pirimetanilam, *Pythium oligandrum*, rimsulfuronam, spinosadam, *Streptomyces* K61, tiakloprīdam, tolklofosmetilam, *Trichoderma asperellum*, *Trichoderma atroviride*, *Trichoderma gamsii*, *Trichoderma harzianum*, triklopiram, trineksapakam, tritikonazolam, *Verticillium albo-atrum* un cīramam (D060042/02,
- ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 21. oktobra Regulu (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK ⁽²⁾, un jo īpaši tās 17. panta pirmo daļu,
- ņemot vērā 2017. gada oktobra atjaunošanas novērtējuma ziņojumu par tiakloprīdu, kas sagatavots saskaņā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1107/2009 ⁽³⁾,
- ņemot vērā 11. un 13. pantu Eiropas Parlamenta un Padomes 2011. gada 16. februāra Regulā (ES) Nr. 182/2011, ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu ⁽⁴⁾,
- ņemot vērā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas rezolūcijas priekšlikumu,
- ņemot vērā Reglamenta 106. panta 2. un 3. punktu,

⁽¹⁾ OV L 309, 24.11.2009., 71. lpp.

⁽²⁾ OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.

⁽³⁾ Atjaunošanas novērtējuma ziņojums, kas sagatavots saskaņā ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1107/2009, tiakloprīds, 1. sējums, 2017. gada oktobris, <https://www.efsa.europa.eu/en/consultations/call/180123>.

⁽⁴⁾ OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.

Trešdiena, 2019. gada 13. marta

Konteksta izklāsts

- A. tā kā no 2005. gada 1. janvāra tiakloprīdu ir atļauts lietot kā insekticīdu;
- B. tā kā tiakloprīda apstiprinājuma atjaunošanas procedūra saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 844/2012 ⁽¹⁾ tiek īstenota kopš 2015. gada un ietver obligāto pieteikumu, kas jāiesniedz trīs gadus pirms apstiprinājuma termiņa beigām; tā kā pašreizējais apstiprinājuma periods beidzas 2019. gada 30. aprīlī;
- C. tā kā darbīgās vielas tiakloprīda apstiprinājuma periods jau tika pagarināts ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2018/524 ⁽²⁾;
- D. tā kā Komisija nav izskaidrojusi iemeslus otrajai apstiprinājuma perioda pagarināšanai, vienīgi norādot, ka no pieteikumu iesniedzējiem neatkarīgu iemeslu dēļ šo darbīgo vielu [tostarp tiakloprīda] novērtēšana ir aizkavējusies, tāpēc to apstiprinājuma periodi, visdrīzāk, beigsies, pirms tiks pieņemts lēmums par to atjaunošanu.;
- E. tā kā Regulas (EK) Nr. 1107/2009 mērķis ir nodrošināt augstu cilvēku un dzīvnieku veselības un vides aizsardzības pakāpi, vienlaikus saglabājot Savienības lauksaimniecības konkurētspēju; tā kā īpaša uzmanība būtu jāpievērš iedzīvotāju neaizsargātāko grupu, tostarp grūtnieču, zīdaiņu un bērnu, aizsardzībai;
- F. tā kā būtu jāpiemēro piesardzības princips un tā kā Regulā (EK) Nr. 1107/2009 ir norādīts, ka vielas būtu jāiekļauj augu aizsardzības līdzekļos tikai tad, ja ir pierādīts to nozīmīgums augkopībā un nav paredzams, ka tām būtu kaitīga ietekme uz cilvēku vai dzīvnieku veselību vai nevēlama iedarbība uz vidi;
- G. tā kā Regulā (EK) Nr. 1107/2009 ir noteikts — lai paātrinātu darbīgo vielu apstiprināšanu, būtu jānosaka stingri termiņi dažādiem procedūras posmiem, — un tas acīmredzot nav izdarīts;
- H. tā kā Regulā (EK) Nr. 1107/2009 ir noteikts, ka drošuma interesēs darbīgo vielu apstiprinājuma periods būtu jāierobežo laikā; tā kā apstiprinājuma periodam vajadzētu būt proporcionālam iespējamajiem riskiem, kas saistīti ar šādu vielu lietošanu, taču šīs proporcionalitātes acīmredzami trūkst;
- I. tā kā darbīgā viela tiakloprīds ir neonikotinoīds, kurā kā aizstājējs izmantota ciāngrupa un kas plaši tiek izmantots, lai aizstātu klotianidīnu, imidakloprīdu un tiametoksamu — vielas, kuras Savienībā ir aizliegtas, izņemot lietošanai siltumnīcās;
- J. tā kā preparāti uz tiakloprīda bāzes tiek izsmidzināti uz laukiem daudz lielākā apjomā nekā iepriekš izmantotās vielas klotianidīns, imidakloprīds un tiametoksams;
- K. tā kā tiakloprīda preparātus ir atļauts lietot ziedēšanas laikā, jo tiek prognozēts mazāks kaitējums apputeksnētājiem;

⁽¹⁾ Komisijas 2012. gada 18. septembra Īstenošanas regula (ES) Nr. 844/2012, ar ko nosaka noteikumus, kas vajadzīgi darbīgo vielu apstiprinājumu atjaunošanas procedūras īstenošanai, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū (OV L 252, 19.9.2012., 26. lpp.).

⁽²⁾ EEZ līgumā jāiekļauj Komisijas 2018. gada 28. marta Īstenošanas regula (ES) 2018/524, ar ko Īstenošanas regulu (ES) Nr. 540/2011 groza attiecībā uz apstiprinājuma periodu pagarināšanu darbīgajām vielām *Bacillus subtilis* (Cohn 1872) celmam QST 713, kas identisks ar celmu AQ 713, klotinafopam, klopīralīdam, ciprodinīlam, dihlorpropam-P, fozetīlam, mepanipīrīmam, metkonazolam, metrafenonam, pirimikarbam, *Pseudomonas chlororaphis* celmam MA 342, pirimetanīlam, hinoksifēnam, rimsulfuronam, spinosadam, tiakloprīdam, tiametoksamam, tiramam, tolklofosmetīlam, triklōpiram, trineksapakam, tritikonazolam un cīramam (OV L 88, 4.4.2018., 4. lpp.).

Trešdiena, 2019. gada 13. marta

Īpašības, kas izraisa endokrīnās sistēmas darbības traucējumus

- L. tā kā vairāki neseni pētījumi liecina, ka tiakloprīdam ir īpašības, kas izraisa endokrīnās sistēmas darbības traucējumus ⁽¹⁾, genotoksisku un citotoksisku iedarbību ⁽²⁾, ⁽³⁾ un ietekmi uz neiroloģisko attīstību, un tas ir neirotoksisks ⁽⁴⁾ un imūntoksisks ⁽⁵⁾;
- M. tā kā ES pesticīdu datubāzē ⁽⁶⁾ ir norādīts, ka darbīgajai vielai tiakloprīdam ir īpašības, kas izraisa endokrīnās sistēmas darbības traucējumus, un tā ir klasificēta kā aizstājama viela;
- N. tā kā Eiropas Ķīmikāliju aģentūra attiecībā uz darbīgo vielu tiakloprīdu ir noteikusi šādu klasifikāciju un marķējumu: aizdomas par kancerogenitāti cilvēkiem un iespējama toksiska ietekme uz cilvēku reproduktīvo funkciju;
- O. tā kā Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde savā 2017. gada oktobra atjaunošanas novērtējuma ziņojumā par tiakloprīdu, kas tika nodots sabiedriskai apspriešanai ⁽⁷⁾, publicēja satraucošus un neatsaucamus secinājumus par tiakloprīda bīstamību cilvēku veselībai;
- P. tā kā Vides, sabiedrības veselības un pārtikas nekaitīguma komitejas 2016. gada 16. jūnija sanāksmē komisārs V. Andriukaitis paskaidroja, ka šaubu gadījumā attiecībā uz kritērijiem par vielām, kas izraisa endokrīnās sistēmas darbības traucējumus, virsroku gūtu piesardzības princips;
- Q. tā kā Francijas vides aģentūra ANSES savā 2018. gada maija ziņojumā par neonicotinoīdiem ⁽⁸⁾, ⁽⁹⁾, ⁽¹⁰⁾ sniedza nelabvēlīgu viedokli par aktīvo vielu tiakloprīdu;
- R. tā kā Francija ir aizliegusi tiakloprīda lietošanu no 2018. gada septembra, ņemot vērā tā iespējamo kancerogenitāti;

Apdraudējums bioloģiskajai daudzveidībai

- S. tā kā medus bitēm tiakloprīds var būt tikpat toksisks kā imidakloprīds un tiametoksams ⁽¹¹⁾;

⁽¹⁾ *Effects of commercial formulations of deltamethrin and/or thiacloprid on thyroid hormone levels in rat serum* (Deltametrīna un/vai tiakloprīda komerciālo preparātu ietekme uz vairogdziedzera hormonu līmeni žurku serumā). Sekeroglu V., 2014. gads, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22677783>.

⁽²⁾ *In vitro investigation of the genotoxic and cytotoxic effects of thiacloprid in cultured human peripheral blood lymphocytes* (In vitro pētījums par tiakloprīda genotoksisko un citotoksisko iedarbību, izmantojot cilvēku perifēro asiņu limfocītu kultūras). Kocaman A. Y., 2014. gads, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/22730181>.

⁽³⁾ *Investigation of the genotoxic and cytotoxic effects of widely used neonicotinoid insecticides in HepG2 and SH-SY5Y cells* (Pētījums par plaši izmantotu neonicotinoīdu insekticīdu genotoksisko un citotoksisko iedarbību HepG2 un SH-SY5Y šūnās). Şenyildiz M., 2018. gads, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/29591886>.

⁽⁴⁾ *A critical review of neonicotinoid insecticides for developmental neurotoxicity* (Kritisks pārskats par neonicotinoīdu klases insekticīdiem saistībā ar attīstības neirotoksicitāti). Sheets L. P., 2015. gads, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC4732412/>.

⁽⁵⁾ *Effects of thiacloprid, deltamethrin and their combination on oxidative stress in lymphoid organs, polymorphonuclear leukocytes and plasma of rats* (Tiakloprīda, deltametrīna un šo vielu kombinētā ietekme uz oksidatīvo stresu žurku limfātiskajā sistēmā, polimorfnukleārajos leukocītos un plazmā). Birsen Aydın, 2011. gads, <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0048357511000617>.

⁽⁶⁾ https://ec.europa.eu/food/plant/pesticides/eu-pesticides-database/active-substances/?event=as.details&as_id=841.

⁽⁷⁾ <https://www.efsa.europa.eu/en/consultations/call/180123>.

⁽⁸⁾ *Risques et bénéfices relatifs des alternatives aux produits phytopharmaceutiques comportant des néonicotinoïdes, Tome 1 – Rapport du groupe de travail Identification des alternatives aux usages autorisés des néonicotinoïdes. Rapport d'expertise collective*, 2018. gada maijs, <https://www.anses.fr/fr/system/files/PHYTO2016SA0057Ra-Tome1.pdf>.

⁽⁹⁾ *Risques et bénéfices relatifs des alternatives aux produits phytopharmaceutiques comportant des néonicotinoïdes, Tome 2 – Rapport sur les indicateurs de risque. Rapport d'expertise collective*, 2018. gada maijs, <https://www.anses.fr/fr/system/files/PHYTO2016SA0057Ra-Tome2.pdf>.

⁽¹⁰⁾ *Risques et bénéfices relatifs des alternatives aux produits phytopharmaceutiques comportant des néonicotinoïdes, Tome 3 – Rapport d'appui scientifique et technique sur l'impact agricole. Rapport d'expertise collective*, 2018. gada maijs, <https://www.anses.fr/fr/system/files/PHYTO2016SA0057Ra-Tome3.pdf>.

⁽¹¹⁾ <https://www.farmlandbirds.net/en/content/acetamiprid-and-thiacloprid-can-be-toxic-honey-bees-imidacloprid-and-thiamethoxam?page=1>.

Trešdiena, 2019. gada 13. marta

- T. tā kā tiakloprīds var ietekmēt medus bišu mācīšanās un atmiņas spējas un tādējādi arī to saimju dzīvotspēju ⁽¹⁾; tā kā nesen iegūti zinātniskie dati ⁽²⁾ liecina — ja medus bites uz laukiem tiek hroniski pakļautas zemas koncentrācijas aktīvās vielas tiakloprīda iedarbībai, tas uz šiem dzīvniekiem rada būtisku subletālu iedarbību, piemēram, izraisa barošanās paradumu, saziņas un pārvietošanās traucējumus, un kā dēļ rodas jautājums, vai aktīvās vielas tiakloprīda izmantošana vispār atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 396/2005 ⁽³⁾;
- U. tā kā papildus jau zināmajai neonikotinoīdu blakusietekmei uz apputeksnētājiem nesenās zinātniskās publikācijās ⁽⁴⁾ ir pierādīts, ka aktīvā viela tiakloprīds ietekmē medus bišu imunitāti, kas jau tā ir ievērojami vājināta;
- V. tā kā lielāks toksiskums apputeksnētājiem rodas kokteiļa ⁽⁵⁾ — proti, daudzu dažādu pesticīdu un insekticīdu, tostarp tiakloprīda, — izmantošanas gaitā,
1. uzskata, ka Komisijas īstenošanas regulas projekts pārsniedz Regulā (EK) Nr. 1107/2009 paredzētās īstenošanas pilnvaras;
 2. uzskata, ka lēmumam atļaut tiakloprīda izmantošanu nav pamata, jo trūkst pierādījumu, kas liecinātu, ka izdosies novērst dzīvnieku, pārtikas nekaitīguma un apputeksnētāju nepieļaujamu apdraudējumu;
 3. uzskata, ka Komisijas īstenošanas regulas pamatā nav steidzamas nepieciešamības pēc aktīvās vielas tiakloprīda izmantošanas Savienības lauksaimniecības nozarē;
 4. uzskata, ka Komisijas īstenošanas regulas projektā netiek ņemts vērā piesardzības princips;
 5. uzskata, ka Komisijai drīzāk būtu jāierosina īpašs statuss medus bitēm, ņemot vērā to, ka apputeksnētāji ir neaizstājami ilgtspējīgā lauksaimniecībā, augkopībā un vienlaikus arī citu savvaļas un produktīvo dzīvnieku dzīvē, un šajā saistībā jāierosina grozīt un saskaņot attiecīgos tiesību aktus un uzlabot to konsekvenci, lai medus bitēm un citiem apputeksnētājiem nodrošinātu augstu aizsardzības līmeni;
 6. aicina Komisiju atsaukt savu īstenošanas regulas projektu un iesniegt komitejai jaunu projektu, kurā tiek ņemta vērā aktīvās vielas tiakloprīda hroniskā iedarbība uz medus bitēm, cilvēku un dzīvnieku veselību un vidi;
 7. aicina Komisiju nekavējoties aizliegt neonikotinoīdu klases aktīvās vielas un vielas, kas darbojas tāpat, tostarp tiakloprīdu;
 8. uzdod priekšsēdētājam šo rezolūciju nosūtīt Padomei un Komisijai, kā arī dalībvalstu valdībām un parlamentiem.

⁽¹⁾ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/28819056>.

⁽²⁾ <https://pubs.acs.org/doi/abs/10.1021/acs.est.6b02658?journalCode=esthag>.

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 23. februāra Regula (EK) Nr. 396/2005, ar ko paredz maksimāli pieļaujamās pesticīdu atlieku līmeņus augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā un barībā un ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK (OV L 70, 16.3.2005., 1. lpp.).

⁽⁴⁾ <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0022191016300014>.

⁽⁵⁾ Traynor K. S., Pettis J. S., Tarpy D. R., Mullin C. A., Frazier J. L., Frazier M., van Engelsdorp D., 'In-hive Pesticide Exposome: Assessing risks to migratory honey bees from in-hive pesticide contamination in the Eastern United States' (Pesticīdu eksposoms bišu stropos — risku analīze attiecībā uz sekām, ko migrējošām medus bitēm rada pesticīdu kontaminācija stropos ASV austrumu daļā), *Scientific Reports* 6, 2016. gada 15. septembris, <http://www.nature.com/articles/srep33207>.